

אברהם הפנר - העיזבון

אברהם הפנר (7 במאי 1935 - 19 בספטמבר 2014) היה במאי, תסריטאי, פרופסור אמריטוס בחוג לקולנוע וטלוויזיה באוניברסיטת תל אביב וסופר ישראלי. זוכה פרס אופיר על מפעל חיים.

אברהם הפנר נולד ב 7 במאי 1935 בחיפה בה גם גדל. הוא למד בבית הספר הריאלי בחיפה. ב-1953 הוא התגייס לצבא ושירת בלהקת הנח"ל עם אורי זוהר, חיים טופול, גבי עמרני ונחמה הנדל. לאחר שירותו עקר לירושלים, שם למד ספרות אנגלית ופילוסופיה באוניברסיטה העברית. בהמשך למד פילוסופיה ובלשנות וספרות אמריקאית בסורבון בפיז. לאחר שלוש וחצי שנים עבר הפנר לניו יורק. הוא המשיך את לימודי הפילוסופיה בסיטי קולג' וכמו כן החל ללמוד קולנוע. בניו יורק ביים שלושה סרטים קצרים, ביניהם "המרת הדת המופלאה ביותר של המלט הצעיר", וסרט המבוסס על "סיפור פשוט" של ש"י עגנון. אהבתו לקולנוע קיננה בו, על פי עדותו, כבר בגיל 17.

החל מסוף שנות השישים החל הפנר לבנות את מעמדו כאחד מיוצרי הקולנוע הבולטים והאיכותיים בארץ, על אף שלא יצר סרטים רבים. סרטו הקצר הרביעי מ-1967 "לאט יותר", עיבוד לסיפור קצר של סימון דה בובואר, זיכה אותו בפרס דב הזהב בפסטיבל ונציה. בשנות השישים והשבעים הוא נמנה עם קבוצת יוצרי הקולנוע האישי ("הרגישות החדשה") שיצרו סרטים חברתיים בעלי סגנון אמנותי אירופי-אונגרדי שהיוו ניגוד לסרטי הבורקס העממיים שפרחו במקביל. סרט בולט במגמה זו היה "לאן נעלם דניאל וקס?" שכתב וביים בשנת 1972 ונחשב על ידי המבקרים לאחד הסרטים הטובים של הקולנוע הישראלי בכל הזמנים. שני סרטים אחרים שלו, "דודה קלרה" (1977) ו"אהבתה האחרונה של לורה אדלר" (1990), מהווים הספד לדור יוצאי אירופה המזדקנים, דוברי היידיש. "דודה קלרה", שנוצר עם יסודות אוטוביוגרפיים על משפחתו, מספר על שלוש אחיות פולניות שמנהלות במקביל סלון כלות ואת חייה של ילדתה היחידה של אחת מהן.

"אהבתה האחרונה של לורה אדלר" מתאר את הפרק האחרון בחייה של כוכבת תיאטרון יידיש בעודו מספיד את תיאטרון היידיש עצמו ושחקניו. סרטו הנוסף, והאחרון באורך מלא שכתב וביים, "פרשת וינשל" (1979) עוסק בחקירה עיתונאית בעקבות רצח עבר פוליטי לא מפוענח. ב 1998 יצר וביים הפנר סדרת טלוויזיה בארבעה פרקים "ארץ קטנה איש גדול" המתארת חקירה משטרתית המנסה לאתר את זהותה של גופת גבר שנהרג בפיגוע ומציעה מבט ציני ומפוכח על מדינת ישראל המשתנה של שנות התשעים ועל גוויעתו של המיתוס הצינוני.

הפנר שיתף פעולה גם עם הטלוויזיה החינוכית ויצר במהלך השנות השבעים את סדרות הילדים דלת הקסמים ובולבול הקבולבול, שעסקו בחינוך הילדים לזהירות בדרכים. תוכניות אלו זכו להצלחה רבה ושודרו בשידורים חוזרים עד שנות השמונים.

במקביל לפעילותו הקולנועית הירצה הפנר שנים רבות על קולנוע ותסריטאות במוסדות אקדמיים, העמיד, חנך ולימד דורות של יוצרים, והיה ממקימי מגמת התסריטאות של אוניברסיטת תל אביב.

כמו כן כתב מספר רב של רומנים וספרי עיון על קולנוע, ביניהם: "כולל הכל" "כמו אבלר כמו אלואיז", "סינימה נייר", "אברהם הפנר: ספר התסריטים" (המאגד בתוכו את כל תסריטי הקולנוע שכתב ושבויומו על ידו), "סרטים לא גדלים על עצים", ועוד רבים.

בשנת 2004 קיבל הפנר את פרס האקדמיה הישראלית לקולנוע (פרס אופיר) על מפעל חיים בקולנוע הישראלי.

הפנר נפטר ב 19 בספטמבר 2014 בתל אביב.